

РЕСУРСИ БІОГРАФІЧНОЇ ТА БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

УДК 016:929:004.65

<https://doi.org/10.15407/ub.18.300>

*Олег Миколайович ЯЦЕНКО,
кандидат історичних наук,
завідувач відділу
Інституту біографічних досліджень НБУВ
(Київ, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4277-1869>*

НЕКРОЛОГ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА БІОБІБЛІОГРАФІЧНОГО РЕСУРСУ «УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ БІОГРАФІЧНИЙ АРХІВ»

У процесі формування біобібліографічного інформаційного ресурсу «Український національний біографічний архів» важлива увага приділяється датам життя осіб. До списку персон, включених із різних джерел до електронного ресурсу, значна частина потрапила лише з датою народження. У статті зроблено аналіз текстів некрологів, що були опубліковані в різні хронологічні періоди та в різних виданнях, з метою виявлення ступеня їхньої інформативності й доцільності використання як джерел біографічної інформації, зокрема відомостей про крайню дату життя особи.

Ключові слова: «Український національний біографічний архів», некролог, дати життя.

Літературознавці та журналісти досліджують некрологи як літературний жанр. Бібліографи у своїй практичній діяльності використовують їх як масив біографічних відомостей під час укладання персональних бібліографічних покажчиків, формування біобібліографічних словників, опрацювання окремих елементів каталогів та картотек тощо. У статті некролог розглянуто з позиції ключового інформаційного джерела біографічної інформації про особу під час формування електронного біобібліографічного ресурсу «Український національний біографічний архів» (УНБА), зокрема досліджено аспект використання некролога для встановлення крайньої дати життя

персона. Значення некролога як джерела для визначення дат життя особи раніше не було детально вивчено, що і зумовило актуальність дослідження в даній статті, де розкрито роль некролога як основи біографічних даних.

Некролог (грец. νεκρός — мертвий, λόγος — слово) — стаття про недавно померлу людину, що містить біографічні відомості про неї і оцінку її діяльності. Обмежений обсяг некролога (500–600 слів) змушує лаконічно, але в максимально місткій формі показати, як людина прожила своє життя, змалювати розгорнутий портрет особистості, викласти її основні досягнення.

Варто зазначити, що інформація про особу в некрологах найбільш достовірна, а в певних випадках, незважаючи на окремі фактичні помилки, є єдиним джерелом її біографії. Зазвичай у некрологах вказують вік або дату смерті покійного, подають біографічні дані, досягнення, події, що відбувалися з померлим у різні роки, інформацію про сім'ю, дітей, близьких друзів.

Останнім часом все більше дослідників звертаються до вивчення некрологів як окремого жанру та всебічно використовують їх тексти в історичних розвідках. Це праці загальнотеоретичного плану [11; 12; 15]; матеріали, які ознайомлюють із застосуванням некрологів у якості джерел і пропонують роботу з ними [1; 9; 13]; праці з аналізом некрологів, що друкувалися на сторінках окремих періодичних видань [3; 6; 7; 8].

Точна дата появи першого некрологу невідома. Як жанр він спостерігається в християнському світі ще з перших століть нашої ери, коли лаконічно здійснювалися записи в церковних книгах імен померлих священнослужителів і благочестивих парафіян для проголошення їх під час богослужінь. У Західній Європі до VII ст. списки-панегірики покійних складали церкви й монастирі. У Київській Русі ранні некрологічні записи відчитуємо в літописах (про князя Всеволода Ярославича в «Повісті временних літ» рік 1093, про князя Володимира Мономаха в Лаврентіївському літописі) [2, с. 38].

Багато дослідників вважають, що їх масове видання почалося в XVI–XVII ст., коли заможні громадяни почали замовляти публікації в стилі вуличних некрологів, у яких публікувалися імена родичів, дати їх народження та смерті, діяльність, рід занять або звання. Пізніше до них почали долучати окремі факти з життя.

У міру визнання значимості некролога як історичного документа у XVIII ст. почали видаватися збірники некрологів. Одним із перших був «Necrolge de Port-Royal», виданий французькою мовою в Амстердамі у 1723 р. (із доповненням у 1735 р.) [2, с. 38]. Пізніше багатотомні зібрання некрологів стали поєднувати з біографічними

словниками. Некрологи можуть мати різні форми: памфлети, епітафії. Різновидом некролога можна вважати описи кладовищ, некрополів [5, с. 90–91]. Стислі біографічні відомості про померлих містяться й у путівниках по кладовищах.

Збільшення публікації некрологів припадає на XIX ст., коли газети стали масово друкувати некрологи усіх бажаючих. Це пов'язано з іменем Джона Тадеуса Делана (1817–1879), редактора газети *The Times*, який зміг отримати від некролога велику вигоду [10]. Некрологи в його газетах стали зразками журналістської творчості; вони описували достоїнства і звершення померлого. Критична інформація про покійного в некрологах, як правило, не публікується.

В Україні в цей хронологічний період, упродовж чверті століття, некрологи друкувалися в єдиному в Російській імперії науковому органі українознавства «Киевская старина» і були виокремлені в покажчику до журналу в спеціальну рубрику. У часописі «Галичанин» (1893–1913 рр.) некрологи друкувалися здебільшого на третій або четвертій сторінці під рубрикою «Посмертны весті» [цитується за: 4, с. 164].

На кінець XX ст. спостерігається зменшення публікацій даного виду. Проте поява Інтернету спричинила до виникнення компаній, які на комерційній основі публікують некрологи як в газетах, так і в Інтернеті. Першою такою компанією стала «en:Legacy.com», заснована 1998 р. у США. Сайт публікує некрологи, меморіальні сторінки та віртуальні книги для гостей, де відвідувачі можуть залишити повідомлення для членів сім'ї та інших засмучених. Ці публікації інформують про понад 70 відсотків людей, які помирають у США. Компанія є партнером для більш ніж 750 газет, де публікуються некрологи — у Північній Америці, Європі та Австралії [16]. З тексту некрологів можна дізнатися про вік померлих та причини їхньої смерті, про соціальне походження та освіту, про місця роботи особи за життя, їх господарську діяльність, склад родини, а також про отримані нагороди.

У процесі формування біобібліографічного інформаційного ресурсу УНБА значне місце приділено датам життя осіб. Для УНБА ці дані мають не лише інформативну функцію, а й пошукову. Структура ресурсу містить окремі поля: «дата народження», «дата смерті», їх варіанти (дані з різних джерел) та код(и) століття, у які жила і творила особа. У статті зроблено спробу дослідити проблему наявності інформації в полі «дата смерті» в ресурсі УНБА та використати некрологи для виявлення крайніх дат життя осіб, що розміщені в біобібліографічному ресурсі.

Під час опрацювання джерел біографічної інформації, серед яких видання минулих століть, з метою внесення персональних даних про

особу у відповідні поля БД «Персоналії», головного складника УНБА, потрапляє інформація про багатьох людей лише з відкритою датою — датою народження. У багатьох випадках, при обробці інших джерел, у більшій мірі сучасних, інформація про дату смерті особи відшукується. Проте трапляються випадки, коли крайня дата лишається відкритою.

УНБА висвітлює інформацію лише про померлих осіб, дані про живих особистостей фіксуються в робочій базі даних Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (ІБД НБУВ) «Персоналії». У цій базі даних накопичилася значна кількість записів з «відкритою датою», хоча за всіма фізіологічними законами людини вже немає в живих.

Укладачі ресурсу УНБА зіткнулися з проблемою коректного представлення біографічної інформації, а конкретніше — дат життя наших співвітчизників у вільному доступі в мережі Інтернет. Для висвітлення правдивої і повної біографічної інформації про особу постала потреба налагодити систематичний пошук та реєстрацію дат смерті осіб, включених до УНБА. Для цього розроблено методику проведення моніторингу мережі Інтернет з метою виявлення дати смерті осіб для біобібліографічного ресурсу УНБА. Створено шаблон пошукового образу, де в параметри, крім інших, додано такі налаштування: «помер», «померла», «пішов з життя», «пішла з життя», «рік ...».

У результатах пошуку представлено сайти, на яких знайдено відповідності. Більшою мірою, це інформація з некрологів, розміщених у електронних версіях газет, журналів, окремих сайтах тощо. Серед інших результатів для пошуку крайніх дат корисними є дані, представлені «Вікіпедією». У ній за хронологією (упорядкованій за датою смерті), у зворотному порядку представлено список енциклопедично значимих людей, що померли за конкретний рік, наприклад 2018. Під кожною датою розміщено перелік осіб в алфавітному порядку за прізвищем або псевдонімом. Типовий запис містить інформацію в такій послідовності: прізвище, ім'я, вік, країна громадянства і рід занять (причина значимості), встановлена причина смерті і посилання. Інструменти пошуку в новинах: *google, meta, yandex* [14]. Подібні «Списки померлих» «Вікіпедія» (український сегмент) почала формувати з 2003 р.

В ІБД НБУВ вивчено зміст текстів некрологів з метою виявлення ступеня їхньої інформативності й доцільності використання в якості джерел інформації про крайню дату життя особи. Досліджені приклади засвідчують, що форма подання матеріалу в некрологах може бути різною, а їх мета одна — поінформувати громадськість про смерть особи. Некрологи про відомих державних діячів з фото друкують на перших шпальтах центральних газет, про видатних

учених — на перших сторінках галузевих журналів, про діячів регіонального значення публікуються в місцевій пресі. Визначено, що вони повністю відповідають потребам змістовного наповнення необхідними даними електронних баз даних ІБД НБУВ.

На основі здійсненого аналізу розпочато опрацювання згенерованих «Вікіпедією» (український сегмент) «Списків померлих...» у зворотному порядку, починаючи з 2018 р. Із цих списків відбирається інформація про людей, що народилися на території України, а також причетних до її історії та культури. Знайдені дані про дату смерті заносяться до персональної картки особи в поле «Дата смерті» бази даних «Персоналії», а бібліографічна інформація про некролог — до бази даних «Джерела української біографістики», куди, окрім бібліографічного опису, включено електронну версію тексту статті.

Наступний етап робіт — за допомогою утвореного пошукового образу налагодження систематичного відстеження (щоденного, щотижневого) та виявлення некрологів про померлих осіб причетних до історії та культури України в мережі Інтернет, занесення даних у відповідні поля робочих баз даних ІБД НБУВ для їх подальшого висвітлення в біобібліографічному ресурсі УНБА.

Отже, можна стверджувати, що некрологи містять корисний для дослідників біографічний матеріал щодо різних аспектів повсякденного життя осіб. Крім того, вони включають інформацію про дату смерті. Ці дані можуть бути використані для виявлення або уточнення крайніх дат життя персони в інформаційному ресурсі УНБА, а також використаними у якості історичних джерел для проведення подальших біографічних досліджень.

1. *Галич В.* Некролог у жанровій структурі публіцистики Олеса Гончара [Текст] / В. Галич // Наукові записки Інституту журналістики. — Київ, 2003. — Т. 10. — С. 63–67.
2. *Джигун Л.* Мемуарна література як джерело вивчення біографії українських еміграційних письменників [Текст] / Л. Джигун // Філологічний дискурс. — Хмельницький, 2017. — Вип. 6. — С. 34–44.
3. *Дружкова І. С.* «Одесские новости» як історичне джерело для вивчення подій Одеського погрому 1905 року [Текст] / І. С. Дружкова // *Наук. пр. іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту.* — Запоріжжя : ЗНУ, 2010. — Вип. 29. — С. 294–299.
4. *Карнаух І. А.* Інформаційний жанр журналістики «некролог» як біобібліографічний ресурс [Текст] / І. А. Карнаух // *Короленківські читання — 2014.* «Бібліотеки, архіви, музеї: формування цифрового регіонального простору»: матеріали XVII міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 8 жовт. 2014 р. — Харків, 2015. — С. 159–174.
5. *Картаусова Н. В.* Некролог как своеобразная форма литературного портрета [Электронный ресурс] / Н. В. Картаусова // *Ценности и*

- смыслы. – 2010. – № 6 (9). – С. 90–100. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/nekrolog-kak-svoeobraznaya-forma-literaturnogo-portreta>.
6. Колесник О. В. Некрологічні публікації на сторінках часопису «Полтавские епархиальные ведомости» [Текст] / О. В. Колесник // Культура. Освіта. Цивілізація : матер. всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 15 трав. 2008 р.). – Полтава : Техсервіс, 2008. – С. 63–65.
  7. Колесник О. В. «Полтавские епархиальные ведомости» як історичне джерело вивчення діяльності РПЦ (1863–1918 рр.) [Текст] : автореф. дис. ... канд. істор. наук.: 07.00.06 / О. В. Колесник ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2010. – 20 с.
  8. Кулинич М. М. Часопис «Вістник для русинів Австрійської держави» (1850–1866 рр.) як джерело вивчення історії національної видавничої справи [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.05 / М. М. Кулинич ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. – Київ, 2009. – 20 с.
  9. Кухлев А. С. Матеріали особового походження родини Шевальових (кінець XIX – кінець XX ст.) [Електронний ресурс] / А. С. Кухлев // Вісник Донец. нац. ун-ту. Серія Б. Гуманітарні науки. – № 1–2. – 2015. – Режим доступу: <http://jvestnik-b.donnu.edu.ua/article/download/2621/2655>.
  10. Митрофанов А. Искусство писать мертвые слова [Электронный ресурс] / А. Митрофанов // Милосердие.ru : православный портал о благотворительности. – Режим доступа: <https://www.miloserdie.ru/article/iskusstvo-pisat-mertvye-slova/>. – Название с экрана.
  11. Петровская И. Ф. Биографика [Текст] : введение в науку и обозрение источников биографических сведений о деятелях России 1801–1917 годов / И. Ф. Петровская. – СПб. : Logos, 2003. – 213 с.
  12. Попик В. І. Ресурси довідкової біографічної інформації: історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку [Текст] : монографія / В. І. Попик ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 520 с.
  13. Пустовіт В. Ю. Проблеми націстворення в мемуарному дискурсі вітчизняних письменників XIX ст. [Текст] : монографія / В. Ю. Пустовіт; Луган. нац. пед. ін-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ : Знання, 2008. – 284 с.
  14. Список померлих 2018 року [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_померлих_2018_року_\(26.02.2019\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_померлих_2018_року_(26.02.2019)). – Назва з екрана.
  15. Чижко В. С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України [Текст] : монографія / В. С. Чижко. – Київ, 1996. – 239 с.
  16. Keagle L. H. Death in the dot-com age: Social networking sites, online guest books are changing the way society grieves [Electronic resource] / L. H. Keagle // NWI.com. – Oct. 10, 2009. – Retrieved from https://www.nwitimes.com/news/local/article_4c8b4493-115a-537f-a3a3-7107ab11421c.html.

REFERENCES

1. Halych, V. (2003). Nekroloh u zhanrovii strukturi publitsystyky Olesia Honchara [An obituary in the genre structure of journalism Oles Gonchar] In *Naukovyi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky*, 10, 63-67. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
2. Dzhyhun, L. (2017). Memuarna literatura yak dzherelo vyvchennia biohrafii ukrainskykh emihratsiinykh pysmennykiv [Memoir literature as a source of

- studying biographies of Ukrainian emigration writers]. In *Philological Discourse*, 6, 34-44. [In Ukrainian].
3. Druzhkova, I. S. (2010). «Odesskye novosti» yak istorychne dzherelo dlia vyvchennia podii Odeskoho pohromu 1905 roku [The “News of Odessa” is a history source for study of Odessa’s pogrom in 1905] In *Naukovi Pratsi Istorychnoho Fakultetu Zaporizkoho Natsionalnoho Universytetu*, 29, 294-299. [In Ukrainian].
  4. Karnaukh, I. A. (2014, October). Informatsiinyi zhanr zhurnalistyky «nekroloh» yak biobibliografichnyi resurs [The informational genre of journalism “obituary” as a biobibliographic resource]. In *Korolenkivski chytannia 2014. “Biblioteky, arkhivy, muzei: formuvannia tsyfrovoho rehionalnoho prostoru”* [Korolenko Reading - 2014. “Libraries, Archives, Museums: Digital regional space created”]. *Proceedings of the 17th International Scientific Practical Conference* (pp. 159-174). Kharkiv, Ukraine. [In Ukrainian].
  5. Kartausova, N. V. (2010). Nekrolog kak svoeobraznaia forma literaturnogo portreta [Obituary as a peculiar form of literary portrait]. In *Tcennosti i Smysl*, 6(9), 90-100. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/nekrolog-kak-svoeobraznaya-forma-literaturnogo-portreta> [In Russian].
  6. Kolesnyk, O. V. (2008, May). Nekrolohichni publikatsii na storinkakh chasopysu “Poltavskie eparkhialnye vedomosti” [Obituary published on the pages of “Poltava Dioceses Registers”]. In *Kultura. Osvita. Tsyvilyzatsiia* [Culture. Education. Civilization]. *Proceedings of the All-Ukrainian Scientific Practical Conference* (pp. 63-65). Poltava, Ukraine. [In Ukrainian].
  7. Kolesnyk, O.V. (2010). «Poltavskie eparkhialnye vedomosti» yak istorychne dzherelo vyvchennia diialnosti RPTs (1863-1918 rr.) [“Poltava Dioceses Registers” as a historical source for studying the activities of the Russian Orthodox Church (1863-1918)] (Extended abstract of PhD dissertation). Cherkas. nats. un-t im. B. Khmelnytskoho, Cherkasy, Ukraine. [In Ukrainian].
  8. Kulynych, M. M. (2009). Chasopys «Vistnyk dlia rusyniv Avstriiskoi derzhavy» (1850-1866 rr.) yak dzherelo vyvchennia istorii natsionalnoi vydavnychoi spravy [The periodical “Herald for the Rusins of the Austrian State” (1850-1866) as the studying source for the national publishing history] (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv. nats. un-t im. T.Shevchenka, Int zhurnalistyky, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
  9. Kukhliev, A. S. (2015). Materialy osobovoho pokhodzhennia rodyny Shevalovykh (kinets 19 – kinets 20 st.) [The materials of a personal origin of the family Shevalovy (the end of the 19 ct. – the end of the 20 ct.)]. In *Visnyk Donetskoho Natsionalnoho Universytetu. Ser. B: Humanitarni Nauky*, 1-2, 478-482. [In Ukrainian].
  10. Mitrofanov, A. (2018, March 23). Iskusstvo pisat mertvye slova [The art of writing dead words]. In *Miloserdie.ru: pravoslavnyi portal o blagotvoritelnosti* [Miloserdie.ru: Orthodox charity portal]. Retrieved from: <https://www.miloserdie.ru/article/iskusstvo-pisat-mertvye-slova/>
  11. Petrovskaia, I. F. (2003). *Biografika: vvedenie v nauku i obozrenie istochnikov biograficheskikh svedenii o deiateliakh Rossii 1801-1917 godov* [Biography: introduction to science and a review of the sources of biographical information about the figures of Russia 1801-1917]. Saint-Petersburg: Logos, Russia. [In Russian].

12. Popyk, V. I. (2013). *Resursy dovidkovoї biohrafichnoi informatsii: istorychnyi dosvid formuvannia, suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy rozvytku* [Resources of reference biographical information: historical experience of formation, current state, problems and prospects of development]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
13. Pustovit, V. Yu. (2008). *Problemy natsiietvorennia v memuarnomu dyskursi vitchyznianykh pysmennykiv 19 st.* [The problems of nation-building in national discourse memoir writers of 19th century]. Luhansk, Ukraine. [In Ukrainian].
14. Spysok pomerlykh 2018 roku [The list of deceased in 2018]. (2019, February 26). In *Wikipedia*. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_померлих_2018_року. [In Ukrainian].
15. Chyshko, V. S. (1996). *Biohrafichna tradytsiia ta naukova biohrafiia v istorii i suchasnosti Ukrainy* [Biographical tradition and scientific biography in the history and present of Ukraine]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
16. Keagle, L. H. (2009, October 10). Death in the dot-com age: Social networking sites, online guest books are changing the way society grieves. In *NWI.com*. Retrieved from: https://www.nwitimes.com/news/local/article_4c8b4493-115a-537f-a3a3-7107ab11421c.html [In English].

Стаття надійшла 02.07.2019 р.

YATSENKO Oleh, Candidate of Historical Sciences, Head of Department of the Institute of Biographical Research of VNLU (Kyiv, Ukraine).

Necrology as a component of the biobibliographic resource “Ukrainian National Biographical Archive”.

The article traces the process of the emergence and development of an obituary in the world and in Ukraine. The analysis of the texts of obituaries published in different chronological periods and in various publications was carried out in order to identify the degree of their information content and the advisability of using biographical information as sources, in particular, information about the extreme date of human life.

In the process of forming the bio-bibliographic information resource “Ukrainian National Biographical Archive” (UNBA), a significant part was included only in the list of persons included from various sources with the date of birth. The obituary is considered from the perspective of a key information source of biographical information about a person during the formation of the UNBA electronic bio-bibliographic resource, in particular, the aspect of using an obituary to establish the person’s extreme date of life has been investigated.

The technology of processing obituaries generated by Wikipedia (Ukrainian segment) “Lists of the dead...” and systematic monitoring of revealing obituaries of deceased involved in the history and culture of Ukraine on the Internet is presented with the aim of entering data into the corresponding fields of the working databases of the Institute of Biographical Research for their further lighting in the bio-bibliographic resource UNBA.

It is concluded that obituaries contain useful biographical material for researchers on various aspects of human everyday life. Also include information on the date of death. These data can be used to identify or clarify the extreme dates of a person’s life in the UNBA information resource, and can also be used as sources for further biographical research.

Key words: “Ukrainian National Biographical Archive”, obituary, dates of life.

ЯЦЕНКО Олег Николаевич, кандидат исторических наук, заведующий отделом Института биографических исследований НБУВ (Киев, Украина).

Некролог как составляющая биобиблиографического ресурса «Украинский национальный биографический архив».

В статье прослеживается процесс возникновения и развития некролога в мире и в Украине. Осуществлен анализ текстов некрологов, опубликованных в разные хронологические периоды и в разных изданиях, с целью выявления степени их информативности и целесообразности использования в качестве источников биографической информации, в частности сведений о крайней дате жизни человека.

В процессе формирования биобиблиографического информационного ресурса «Украинский национальный биографический архив» (УНБА) в список персон, включенных из разных источников, значительная часть попала только с датой рождения. Некролог рассмотрен с позиции ключевого информационного источника биографической информации о человеке при формировании электронного биобиблиографического ресурса УНБА, в частности исследован аспект использования некролога для установления крайней даты жизни персоны.

Представлена технология обработки некрологов, сгенерированных «Википедией» (украинский сегмент) «Списков умерших...», и систематического мониторинга выявления некрологов об умерших, причастных к истории и культуре Украины в сети Интернет с целью занесения данных в соответствующие поля рабочих баз данных Института биографических исследований для их дальнейшего освещения в биобиблиографическом ресурсе УНБА.

Сделан вывод, что некрологи содержат полезный для исследователей биографический материал по разным аспектам повседневной жизни человека, а также включают информацию о дате смерти. Эти данные могут быть использованы для выявления или уточнения крайних дат жизни человека в информационном ресурсе УНБА, кроме того — в качестве источников для дальнейших биографических исследований.

Ключевые слова: «Украинский национальный биографический архив», некролог, даты жизни.